

Czech Banking Banana Skins 2012

Největší hrozby
pro české bankovníctví

Ve spolupráci s

CSFI
Centre for the Study of
Financial Innovation

Největší rizika pro bankovníctví

(v závorkách výsledky ročníku 2010)

Česká republika

- 1 Makroekonomický vývoj (10)
- 2 Přílišná regulace (3)
- 3 Úvěrové riziko (2)
- 4 Politické zásahy (7)
- 5 Dostupnost kapitálu (1)
- 6 Ziskovost (-)
- 7 Likvidita (6)
- 8 Úrokové sazby (12)
- 9 Úroveň řízení rizik (4)
- 10 Deriváty (13)
- 11 Měnové riziko (23)
- 12 Ocenění rizika (5)
- 13 Řízení změn (26)
- 14 Motivace managementu (19)
- 15 Akciové trhy (8)
- 16 Správa a řízení společnosti (20)
- 17 Rozvíjející se trhy (27)
- 18 Závislost na třetích stranách (-)
- 19 Udržitelnost (28)
- 20 Nezávislí makléři (25)
- 21 Setrvačnost vývoje (17)
- 22 Vysoká technologická závislost (18)
- 23 Kriminalita (16)
- 24 Podvody (9)
- 25 Hedgeové fondy (21)
- 26 Komodity (11)
- 27 Lidské zdroje (-)
- 28 Obchodní praktiky (24)
- 29 Kvalita zázemí – back office (14)
- 30 Platební systémy (22)

CEE

- 1 Makroekonomický vývoj (3)
- 2 Dostupnost kapitálu (9)
- 3 Ziskovost (-)
- 4 Úvěrové riziko (1)
- 5 Likvidita (12)
- 6 Úroveň řízení rizik (4)
- 7 Politické zásahy (6)
- 8 Přílišná regulace (10)
- 9 Úrokové sazby (13)
- 10 Správa a řízení společnosti (19)
- 11 Ocenění rizika (2)
- 12 Setrvačnost vývoje (17)
- 13 **Měnové riziko (5)**
- 14 Deriváty (11)
- 15 Akciové trhy (8)
- 16 Rozvíjející se trhy (15)
- 17 Řízení změn (28)
- 18 Vysoká technologická závislost (20)
- 19 Kvalita zázemí – back office (18)
- 20 Hedgeové fondy (16)
- 21 Podvody (7)
- 22 Obchodní praktiky (21)
- 23 Motivace managementu (25)
- 24 Kriminalita (23)
- 25 Komodity (14)
- 26 Nezávislí makléři (22)
- 27 Lidské zdroje (-)
- 28 Závislost na třetích stranách (-)
- 29 Udržitelnost (27)
- 30 Platební systémy (26)

Svět

- 1 Makroekonomický vývoj (4)
- 2 Úvěrové riziko (2)
- 3 Likvidita (5)
- 4 Dostupnost kapitálu (6)
- 5 Politické zásahy (1)
- 6 Přílišná regulace (3)
- 7 Ziskovost (-)
- 8 Deriváty (7)
- 9 Správa a řízení společnosti (12)
- 10 Úroveň řízení rizik (8)
- 11 Ocenění rizika (9)
- 12 Setrvačnost vývoje (21)
- 13 Kvalita zázemí – back office (24)
- 14 Motivace managementu (16)
- 15 Řízení změn (28)
- 16 Hedgeové fondy (19)
- 17 Úrokové sazby (14)
- 18 Vysoká technologická závislost (18)
- 19 Měnové riziko (11)
- 20 Obchodní praktiky (22)
- 21 Akciové trhy (10)
- 22 Rozvíjející se trhy (17)
- 23 Nezávislí makléři (20)
- 24 Kriminalita (27)
- 25 Udržitelnost (25)
- 26 Komodity (13)
- 27 Podvody (15)
- 28 Lidské zdroje (-)
- 29 Závislost na třetích stranách (-)
- 30 Platební systémy (26)

Výsledky v regionu CEE

Průzkumu se zúčastnilo 64 respondentů ze zemí střední a východní Evropy (CEE):

Bosna a Hercegovina	1
Česká republika	11
Polsko	8
Rumunsko	19
Rusko	13
Slovensko	8
Ukrajina	4

Pole respondentů tvořilo 63 bankéřů a 1 regulátor

Odpovědi za CEE pokrývají široké spektrum zemí na různých úrovních vývoje a s rozdílnými ekonomickými zájmy. Proto nemohou být zcela konzistentní. Nicméně, hlavní obavou zdejších bankéřů je stejně jako ve zbytku světa nejistota ohledně vývoje globální ekonomiky a zejména krize v eurozóně. I když to byla především obava členů EU, tato nejistota negativně ovlivňuje i další země střední a východní Evropy. Například jeden ruský respondent napsal:

„Hospodářská krize přicházející z USA a EU bude mít zákonitě dopad na celý svět, včetně Ruska.“

Další obavy bankéřů zahrnují chmurné vyhlídky na možnosti financování pro banky v regionu za předpokladu, že se podmínky na trhu budou dále zhoršovat. Mnoho respondentů také zmiňovalo nízkou úroveň důvěry v banky ve svých zemích a potřebu znovu získat důvěru veřejnosti.

Region střední a východní Evropy získal v indexu Banana Skins 3,04 bodu, přiblížil se tak světovému skóre 3,15. Pokud jde o připravenost, banky střední a východní Evropy dosáhly 2,81 bodu a zůstaly tak mírně pod světovým skóre 2,96.

Nejvýraznější rozdíly mezi zeměmi střední a východní Evropy a zbytkem světa zahrnovaly:

Velké obavy

- **Dostupnost kapitálu:** V některých zemích panují obavy o přístup na kapitálové trhy.
- **Ziskovost:** Rostoucí regulační náklady a náklady na zdroje financování, zvyšují požadavky na provozní efektivnost.
- **Kvalita řízení rizik:** Navzdory aktuálním zlepšením mají před sebou banky stále hodně práce.
- **Úrokové sazby:** Obavy směřují do oblasti nákladů financování a rizika, že bude nutné přeceňovat aktiva.
- **Měny:** Týká se zejména méně rozvinutých trhů.

Menší obavy

- **Politické zásahy:** Projevují se méně než na mnoha velkých západních trzích.
- **Regulace:** Již byla zmíněna mezi rostoucími obavami (regulace jako zátěž, náklady regulace atd.), ale ne ve stejném rozsahu jako na západních trzích.
- **Deriváty:** Zdejší trhy nejsou tak vyspělé.
- **Hedgeové fondy:** Jsou relativně méně vyvinuté.

Výsledky v České republice

Českou republiku reprezentovalo
v průzkumu **11 odpovědí**, všechny
pocházely z bankovního sektoru.

Odpovědi českých respondentů vyjadřovaly značnou obavu z dopadů dluhové krize veřejných rozpočtů na křehkou ekonomiku a bankovní systém, který se stále vyvíjí. Na domácím trhu převládá znepokojení nad rostoucí mírou špatných úvěrů a prudkým nárůstem regulačních nákladů.

České odpovědi dosáhly v indexu *Banana Skins* **3,33 bodu**, tedy výše oproti celosvětovému skóre (3,15), což naznačuje zvýšenou hladinu nervozity.

Hlavní rizika identifikovaná českými respondenty odpovídají těm na globální úrovni (makroekonomické riziko, úvěrové riziko, kapitál, likvidita apod.), ale s mnohem větším důrazem na negativní vliv regulace a politických zásahů. Nejvýraznější rozdíly mezi českými odpověďmi a zbytkem světa (s komentáři respondentů) shrnujeme níže:

Velké obavy

Regulace:

Velké obavy kvůli „nepředvídatelným regulatorním změnám a novým právním požadavkům přijatých politickými institucemi bez hlubšího vhledu do potenciálních dopadů na finanční sektor“.

Úrokové sazby:

Nejistý výhled.

Měny:

Dopad krize eurozóny.

Závislost na třetích stranách:

Vzrůstající obavy z přesunu procesů mimo kontrolu české jednotky.

Udržitelnost:

Zhoršení důvěry mezi bankami a klienty.

Menší obavy

Deriváty a hedgeové fondy:

Méně výrazné než v jiných zemích.

Back office:

Není v současné době významný problém, i když nedostatečné investice mohou zadělat na dlouhodobější problémy.

Připravenost

Položili jsme respondentům otázku:

„Jak dobře jsou podle vás banky připraveny na zvládnutí rizik?“ *hodnoceného na škále od 5 = dobře do 1 = slabě?*

Česká republika dosáhla 2,78 bodu, což je stále pod světovým průměrem 2,96.

Jeden z bankéřů k tomu dodal:

„Mnoho bank je na tom celkem dobře, ale řada jich má velké problémy.“

Nejvážnější rizika pro český bankovní sektor

Makroekonomická rizika, regulace a úvěrová rizika jsou největší hrozby, jimž čeští bankéři čelí. Ukázal to aktuální průzkum „Banking Banana Skins“ provedený Centrem pro výzkum finančních inovací (CSFI) ve spolupráci s PwC.

Komentuje Petr Kříž, vedoucí partner sektoru finančních služeb, PwC Česká republika.

1. Makroekonomický vývoj

„Výkonnost českého hospodářství je silně závislá na stavu evropské ekonomiky a na politickém řešení dluhové krize. To má zase zásadní přímý vliv na výkonnost bank. Správná kombinace řízení rozpočtového schodku a růstových stimulů je klíčová pro trvalou ziskovost a stabilitu českého bankovního systému.“

2. Přílišná regulace

„Regulace zůstává i nadále důvodem k obavám, a to zejména v kombinaci s rizikem politických zásahů. Je zde totiž řada světových a evropských regulačních iniciativ a přitom neexistuje žádné spolehlivé hodnocení kombinovaných účinků všech navržených opatření. Je třeba zdůraznit, že Česká národní banka si je vědoma těchto rizik a snaží se najít správnou rovnováhu a vhodný mix politik. Nežijeme však v izolaci.“

3. Úvěrové riziko

„Český bankovní sektor se úspěšně vyhnul finanční krizi. Nicméně, úvěrové riziko nadále zůstává nejvýznamnější finanční hrozbou a stále přetrvává riziko dominového efektu v případě, že rozkolísaný a nestabilní vývoj v Evropě bude pokračovat. I když pozorujeme rostoucí počet insolvencí a konkurzů, stávající trendy nespěchají o systémové obavě z úvěrového rizika, alespoň ne v krátkodobém horizontu. Je však možné, že brzy zaznamenáme politické tlaky na banky, aby podpořily křehký ekonomický růst měkkými úvěrovými podmínkami.“

4. Politické zásahy

„Politické tlaky nejsou v České republice tak výrazné, protože zde během uplynulé krize neproběhly žádné záchrany finančních institucí. Na globální scéně očividně nikdo neocení ochranu zájmů budoucích generací, kterou poskytují finanční trhy. Mnoho politických činitelů stále věří, že opatření uvalená na bankovní sektor nebudou přenesena na klienty bank a neovlivní reálnou ekonomiku.“

5. Dostupnost kapitálu

„Obavy o dostupnost kapitálu jsou vlastně výsledkem vývoje regulatoriky a stavem křehkých kapitálových trhů. Regulační tlak na zvýšení kapitálové přiměřenosti bank v kombinaci s omezenými kapitálovými zdroji vedou k poklesu objemu aktiv a ke snahám o snížení jejich rizikovosti, což může vést k negativním dopadům na celou ekonomiku.“

6. Ziskovost

„Obava o ziskovost se stává novou hrozbou, a to jak na globální, tak i lokální úrovni. Zdá se být přímým důsledkem kombinace stavu ekonomiky, regulačních tlaků a politických zásahů.“

7. Likvidita

„Likvidita je nadále považována za klíčové riziko, ale lokálně zřejmě představuje více „dováženou obavu“ než aktuální nebezpečí, neboť na zdejších trhu je v současnosti hotovosti dostatek. Obavy týkající se zavádění nových daní na finanční transakce k obavám o dostatek likvidity jistě přispívají.“

8. Úrokové sazby

„Stávající prostředí nízkých úrokových sazeb negativně ovlivňuje ziskovost bankovních operací. V kombinaci se znepokojením z možných inflačních tlaků plynoucích z globálního kvantitativního uvolňování představuje zřejmou obavu bankéřů.“

9. Úroveň řízení rizik

„Kvalita řízení rizik v kombinaci s oceněním rizika patřily mezi klíčové obavy před dvěma lety, a to jak na globální, tak i lokální úrovni. Zdá se, že tyto hrozby byly „překonány“ jinými, což lze přičíst jednak zlepšením v oblasti řízení rizik a jednak všeobecnému přijetí nových limitů tváří v tvář velmi nestabilní a nepředvídatelné budoucnosti.“

10. Deriváty

„Jsem přesvědčen, že deriváty v naší zemi představují spíše teoretickou hrozbu, jakožto původního iniciátora globální finanční krize, než bezprostřední riziko pro zdejší trh.“

Kontakty

Paul Cunningham

vedoucí partner sektoru finančních služeb
pro region CEE

+420 251 152 012

paul.cunningham@cz.pwc.com

Petr Kríž

vedoucí partner sektoru finančních služeb
v České republice

+420 251 152 045

petr.kriz@cz.pwc.com

Zuzana Tairova

ředitelka pro segment
českých bank a kapitálových trhů

+420 251 152 265

zuzana.tairova@cz.pwc.com

PwC Česká republika

Hvězdova 1734/2c

140 00 Praha 4

Česká republika

www.pwc.cz

© 2012 PricewaterhouseCoopers Česká republika, s.r.o. Všechna práva vyhrazena. V tomto dokumentu, název „PwC“ označuje společnost PricewaterhouseCoopers Česká republika, s.r.o., která je členem sítě společností PricewaterhouseCoopers International Limited, z nichž každá je samostatným a nezávislým právním subjektem.